

ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Неопходан споразум за Дунавски слив

Међународни научни форум „Дунав - река сарадње“, који ће у јесен ове године одржати своју јубиларну, петнаесту међународну конференцију, сваког 11.маја у сарадњи са фондацијом за одрживо коришћење природних извора „Василије Караповић“, организује конференцију и округли сто на тему „Одрживо коришћење природних ресурса у Средњем Подунављу“. Овогодишња конференција окружлог стола, одржана у Скупштини општине Нови Београд, била је усмерена ка социјалним, економским и еколошким циљевима коришћења и управљања водним ресурсима у земљама које припадају овом делу Подунавља.

Средње Подунавље почиње од Комарна, од уласка Дунава у Мађарску, завршава се код ушћа Тимока у Дунав и обухвата земље: Мађарску, Србију, Хрватску, затим Босну и Херцеговину, Словенију (ове две државе због притоке Саве) и Румунију.

Овогодишњи округли сто био је усредсређен на одрживи развој природних ресурса, са нарочитим нагласком на хармонизацију развојних циљева у Коридору. Одрживи развој, према дефиницији коју је дала Светска комисија о животној средини и развоју јесте „развој који испуњава потребе садашњости, а да притом не угрожава способност будућих генерација да испуне своје сопствене потребе“.

Последњих година појавили су се многобројни развојни планови коришћења дунавског коридора и то за веома различите сврхе - од развоја градова и насеља, туристичке привреде, спорта и рекреације до постојећег коришћења за енергетску производњу, пољопривреду, рибарство, снабдевање водом, изливање отпадних вода... Веома је важно да се ти захтеви ускладе, пре него што, због могуће трајне штете буде прекасно, упозорили су учесници ове конференције. Наглашено је да би требало израдити упутства за усклађивање супротстављених интереса у оквиру вишенаселенског управљања дунавским коридором.

Основни циљ је да се обезбеди одрживост, сачувају здрави и разно-

лики еколошки системи, а да се истовремено нађу ефикасни путеви за друштвени и економски развој. Због тога су **др Стеван Брук**, председник Програмског савета овог научног форума и инжењер **Бруно Јурак**, члан тима Научног форума за пројекте у области водопривреде, предложили да се разраде генерални принципи коришћења дунавског коридора и да се размотре у разговорима са заинте-

ФОРУМ

Међународни научни форум „Дунав - река сарадње“ настао је на основу вишедеценијског истраживања међународних и регионалних односа. Сама идеја оснивања невладине организације у Београду посвећене унапређењу како регионалне тако и интер-регионалне међународне сарадње, почела је да се остварује првом конференцијом 1989. године. Од тада је овај Форум израстао у значајну неформалну регионалну сарадњу истраживача и експерата у области социјалних проблема и политике, привреде, саобраћаја, енергетике, туризма, водопривреде, шумарства, екологије, културе и образовања. - Основни циљ Форума, афирмирање идеје о мирољубивом заједничком животу, толеранцији и сарадњи земља и народа Подунавља, упркос неповољним условима за међународну сарадњу, остао је камен темељац нашег рада свих ових година. У веку који нам предстоји преовладаће став да сусед мора да буде богат као и ја, да бисмо заједно обезбедили благостање“, каже **др Едита Стојић - Караповић**, председник и оснивач Међународног научног форума „Дунав река сарадње“. Према њеним речима у протеклих петнаест година, више од 800 истраживача и експерата учествовало је у раду овог научног форума. Многе локалне заједнице из Србије обратиле су се нашем Форуму с предлогом да активност усмеримо на промоцију међународне сарадње локалних заједница у Подунављу. Остваривање тог задатка, постало је део нашег основног програма. Али у томе смо тек на почетку“.

Последњих година појавили су се многобројни развојни планови коришћења дунавског коридора и то за веома различите сврхе - од развоја градова и насеља, туристичке привреде, спорта и рекреације, коришћења за енергетску производњу, пољопривреду, рибарство, снабдевање водом, изливање отпадних вода... Веома је важно да се ти захтеви ускладе, пре него што због могуће трајне штете, буде прекасно, упозорили су учесници конференције

сованим партнерима. „Под условом да се добије потребна политичка подршка, они би могли да буду формирани у виду оквирног споразума међу дунавским земљама, које би онда биле сагласне да се то и озакони. Такав споразум морао би да буде у складу са законодавством Европске уније, и претходио би ширем споразуму за цео Дунавски слив, а што би изисквало много више напора уз интензивнију сарадњу свих заинтересованих држава“, рекао је др Брук.

У оквирном упутству за управљање водним ресурсима Европске уније, Дунав се сматра „веома модификованим водним телом“, јер је природно стање речног корита изменено у прошлым вековима (нарочито у протеклим десетицама) инжењерским радовима, урбанизацијом и интензивном обрадом земљишта у сливу, загађењем, извођењем хидротехничких радова, чиме је мењан природни режим речног корита, а нарочито његове еколошке карактеристике.

Полазећи од теорије по којој нема повратка у „природно“ стање све док на неком подручју живе људи, др Брук је рекао да сви развојни планови и стратегија треба да прихвате тај став уз максималну пажњу на смањење ризика који би могли да угрозе безбедност људи и животне средине.

Српско законодавство у области животне средине је развијено у одређеној мери, према проценама **др Вида Вукасовића**, али су потребни даљи напори за његово побољшање. Како је закључено на Форуму, поред законодавног рада нужно је паралелно радити и на побољшању и јачању институција и праксе. Неопходно је и много активније и организованје учешће у међународној еколошкој сарадњи. Усвајање европских стандарда у овој области представља значајан предуслов за испуњавање услова за приступање интеграционим и другим европским процесима којима тежи Србија и Црна Гора, посебно за сарадњу и чланство у Европској Унији.

Бранка ПЕШИН